

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Co nám říkají data

Mgr. Marek Uhlíř

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

Jak se v Česku umírá?

- V roce 2023 v Česku zemřelo zhruba 113 tisíc lidí.
- Asi 60 % z toho byla tzv. očekávatelná úmrtí (cca 67 tisíc lidí).

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, Databáze zemřelých, data za rok 2023

Jak se v Česku umírá?

Ke kolika z těchto očekávatelných úmrtí dojde **za hospitalizace**?

- 67 %
- 45 tisíc lidí

Zdroj: ÚZIS, NRHZZ, Databáze zemřelých, data za rok 2023.

Jak se v Česku umírá?

Ke kolika z těchto očekávatelných úmrtí dojde za hospitalizace?

- 67 %
- 45 tisíc lidí

V rámci OECD je Česká republika jednou ze zemí, kde se nejvíc umírá v nemocnici / za hospitalizace.

Zdroj: ÚZIS, NRHZZ, Databáze zemřelých, data za rok 2023.

OECD, *Health at a Glance* (2023), data za rok 2021.

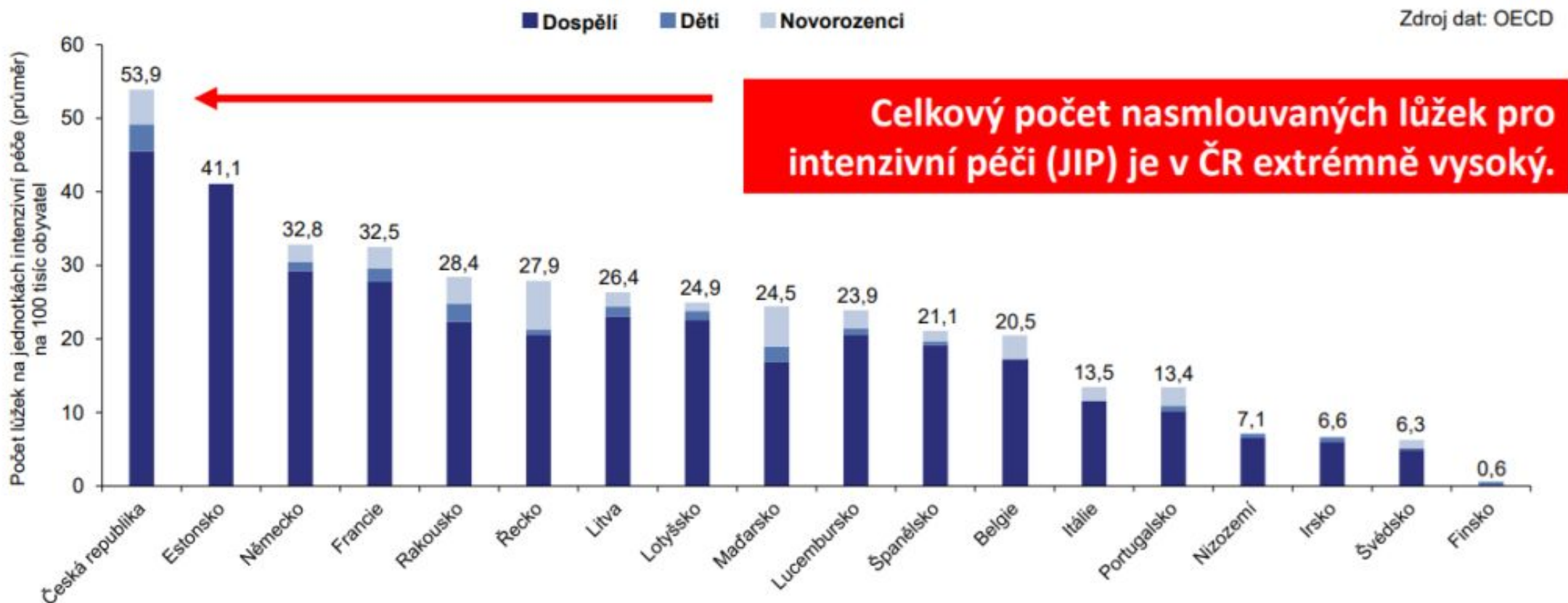

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Celkový počet lůžek na jednotkách intenzivní péče v roce 2021/2022

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

KONFERENCE

**PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ**

Výzvy a příležitosti

		Úmrtí za hospitalizace			Úmrtí do 1 roka od přijetí		
		N (%)	OR (95% IS)	p	N (%)	OR (95% IS)	p
Pohlaví	Muži	2 128 (28,5 %)	reference		3 865 (51,8 %)	reference	
	Ženy	1 248 (29,0 %)	1,02 (0,94; 1,11)	0,571	2 121 (49,3 %)	0,91 (0,84; 0,98)	0,009
Věková kategorie	0	72 (4,8 %)	reference		96 (6,4 %)	reference	
	1-19	29 (12,4 %)	2,83 (1,79; 4,46)	<0,001	42 (18,0 %)	3,23 (2,18; 4,78)	<0,001
	20-49	251 (16,4 %)	3,89 (2,96; 5,11)	<0,001	464 (30,2 %)	6,36 (5,03; 8,03)	<0,001
	50-64	697 (27,1 %)	7,41 (5,76; 9,54)	<0,001	1 244 (48,4 %)	13,79 (11,06; 17,20)	<0,001
	65-79	1 833 (37,3 %)	11,82 (9,27; 15,08)	<0,001	3 303 (67,1 %)	30,00 (24,19; 37,20)	<0,001
	80+	494 (49,4 %)	19,39 (14,85; 25,33)	<0,001	837 (83,6 %)	74,91 (57,41; 97,73)	<0,001

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, data za rok 2023.

Výjezdy ZZS k pacientům v závěru života

- **Každý druhý** pacient (52 %), který má před sebou z očekávatelných příčin méně než měsíc života, se dostane do kontaktu se ZZS.
- To je celkem asi **35 tisíc** lidí za rok = téměř 100 lidí denně.

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, Databáze zemřelých, data za rok 2023.

Pro srovnání: jiné typy výjezdů

Celkový počet událostí	1 022 047	
Výjezd ZZS v posledních 30 dnech života (očekávatelná úmrtí)	34 740	3,4 %
Pacienti CMP	22 665	2,2 %
Počet zahájených KPR	8 337	0,8 %
Počet výjezdů k dopravním nehodám	33 470	3,3 %

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, Databáze zemřelých, data za rok 2023
AZZS, Statistika výjezdové činnosti ZZS ČR, 2023

Pro srovnání: jiné země

- Málo dostupných dat, různé definice "paliativních" výjezdů/pacientů
- **0,5 – 10 %** z celkového počtu výjezdů
- Např. Wales, 2016–2020, dospělí pacienti, očekávatelná úmrtí, alespoň 1x kontakt se ZZS v posledních 12 měsících = **9 %** z celkového počtu výjezdů

Gage CH, Stander C, Gwyther L, et al. Emergency medical services and palliative care: a scoping review. *BMJ Open*, 2023.

Chohan A, O'Brian E, Rees S, Scanlon I, Pease N. How many end-of-life care patients access unscheduled care via 999? *Journal of Paramedic Practice*. 2025

Opakované výjezdy ZZS

- K téměř **každému desátému** pacientovi (9 %), který má před sebou méně než měsíc života s nevyléčitelnou nemocí, vyjede ZZS **dvakrát a více**.
- To je téměř 6 tisíc lidí za rok.

Převoz záchrankou k terminální hospitalizaci

Jedna z nežádoucích trajektorií (ÚZIS) = terminálně nemocný pacient, převezený k terminální hospitalizaci záchrannou službou

očekávatelné úmrtí + vykázání kódu odb. 709 v posledních 3 dnech života + úmrtí za hospitalizace

Převoz záchrankou k terminální hospitalizaci

Jedna z nežádoucích trajektorií (ÚZIS) = terminálně nemocný pacient, převezený k terminální hospitalizaci záchrannou službou

očekávatelné úmrtí + vykázání kódu odb. 709 v posledních 3 dnech života + úmrtí za hospitalizace

- **10 500** lidí za rok
- **16 %** z očekávatelných úmrtí; **9 %** ze všech úmrtí v Česku

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, Databáze zemřelých, data za rok 2023.

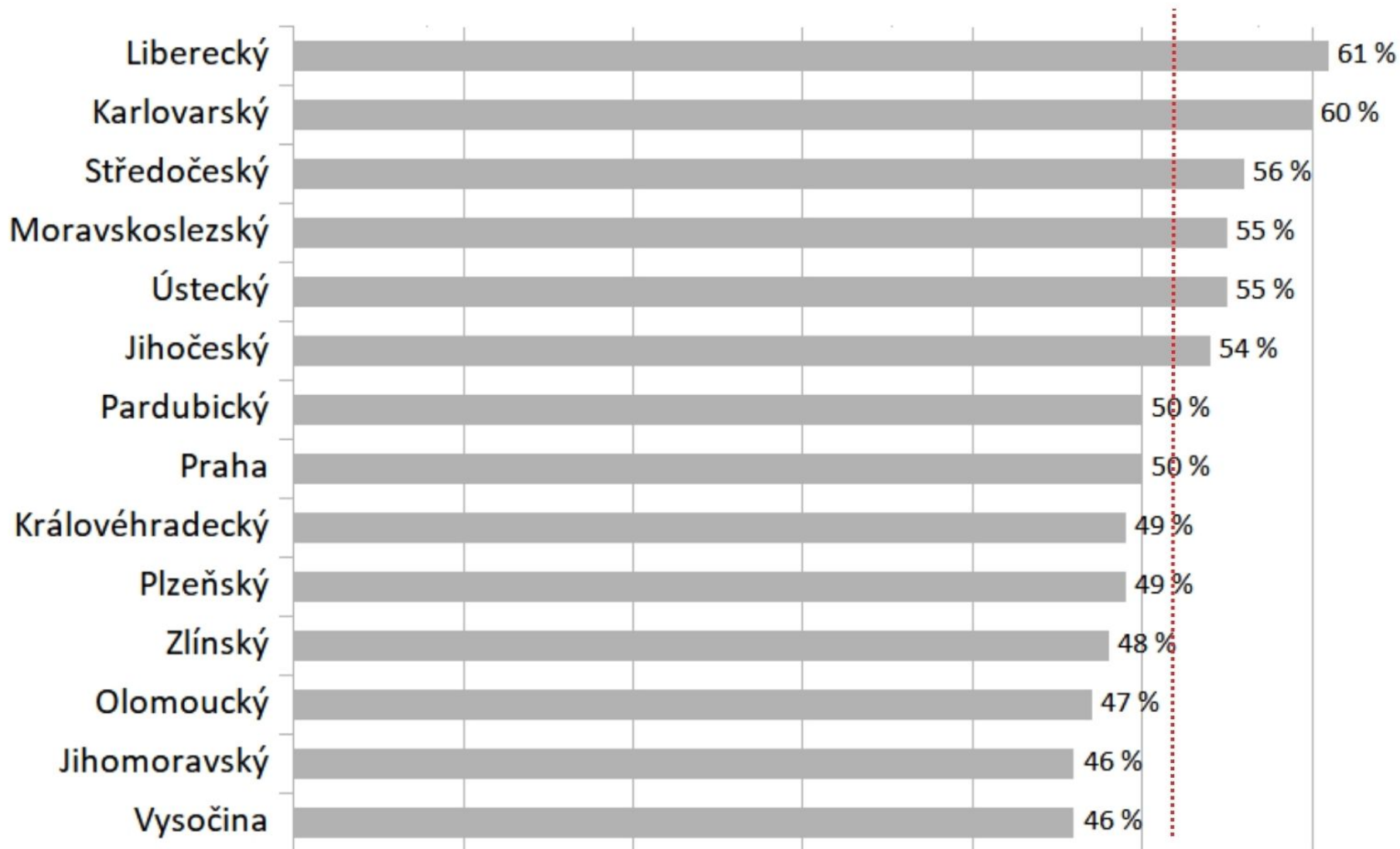
KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Situace v krajích

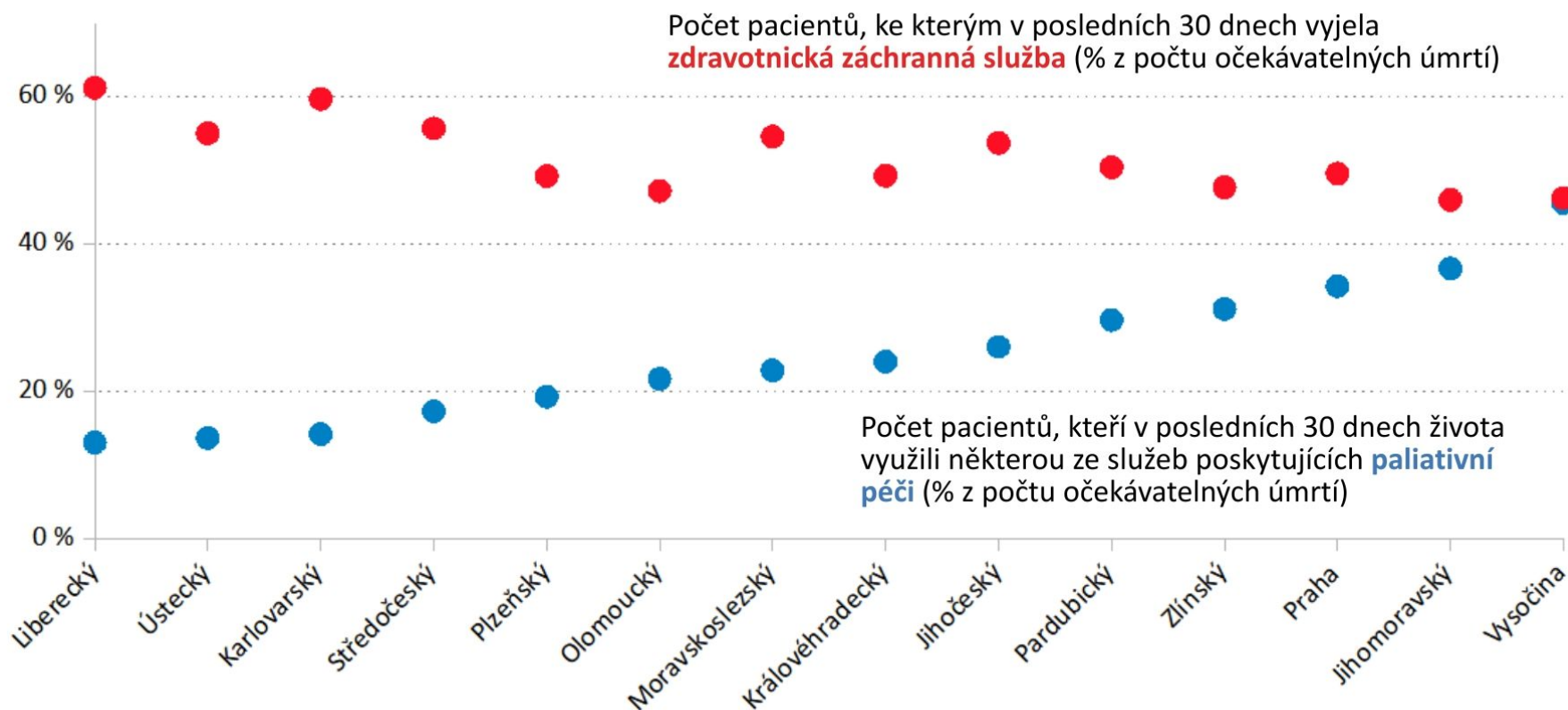
Kolika %
očekávatelných
úmrtí předchází
v posledních 30
dnech života
výjezd ZZS

52 % průměr ČR

Situace v krajích: paliativní péče a výjezdy ZZS

Čím více je v kraji dostupná a využívaná paliativní péče, tím méně jezdí záchranka k pacientům v závěru života.

Alespoň 1x v posledních 30 dnech života realizovaný výjezd ZZS (vykázaná **odbornost 709**)

Alespoň 1x v posledních 30 dnech života vykázaný některý z **kódů 926, 720, 929, signální kód 06349 nebo OD 00030**

Zdroj: ÚZIS, NRHZS, Databáze zemřelých, data za rok 2023.

(Reklamní blok)

Úloha krajů a státu, zřizovatele...

- již dnes odpoledne v 16:30

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Studie PaCEM

(Díky za spolupráci!)

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

Studie PaCEM

- Celkem soubor 698 pacientů z ČR

Studie PaCEM

- Medián délky hovoru u pacientů označených jako paliativně relevantní byl 2:49 min.

Studie PaCEM

- Medián délky hovoru u pacientů označených jako paliativně relevantní byl 2:49 min.
- Medián délky PNP (čas od výzvy po uvolnění vozu na místě nebo u CPALP dle způsobu ukončení – tzv. out-of-service time) byl 51:00 min.

Studie PaCEM

Způsob ukončení	N	%
Předán CPALP	362	62,09 %
Ponechán na místě	201	34,48 %
• negativní reverz	(11)	(1,89 %)
Exitus	19	3,26 %
Neznámo	1	0,17 %

Studie PaCEM

- Komplettní výsledky již brzy!

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Co můžeme čekat?

(Třeba že se na tu "paliativní módu" brzy zase zapomene?)

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Predikce dalšího vývoje populace ČR Na jaký nárůst potřeb je třeba systém dimenzovat?

	k 31. 12. 2020	k 31. 12. 2021	k 1. 1. 2030	k 1. 1. 2040	k 1. 1. 2050
Obyvatelé ve věku 65+	2 158 322	2 169 109	2 403 273	2 698 767	3 075 587
Obyvatelé ve věku 75+	864 727	894 236	1 246 717	1 372 410	1 591 668
Obyvatelé ve věku 85+	203 389	198 475	293 687	470 469	505 383

Zdroj: Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100 | ČSÚ (czso.cz) (Zveřejněno dne: 30.11.2023)

Počet úmrtí dnes:
cca 113 000

Koeficient pro paliativní péči

1,16 – 1,24

Počet úmrtí 2040 - 2050:
cca 130 000 - 140 000

Koeficient pro dlouhodobou péči (nejen) v závěru života

2,35 – 2,55

Počet seniorů 85+
dnes: cca 200 000

Počet seniorů 2040 – 2050:
cca 470 000 – 510 000

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

KONFERENCE

**PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ**

Výzvy a příležitosti

	Predikce očekávatelných úmrtí (dle střední projekce, v závorce rozsah dle nízké a vysoké projekce obyvatelstva)
Rok 2025	67 333 (66 334; 69 017)
Rok 2030	71 425 (69 954; 73 796)
Rok 2035	77 839 (76 025; 80 333)
Rok 2040	80 126 (78 937; 82 130)
Rok 2050	84 166 (82 917; 86 271)

+25%

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Pobytová
sociální
službaAkutní
hospitalizaceUrgentní
příjem

Výjezd ZZS

Jiná neakutní
hospitalizaceDomácí péče
(925)

Podíl osob čerpajících danou kombinaci služeb

0 %

25 %

50 %

75 %

41.4 %

12.5 %

6.6 %

5.3 %

4.7 %

3.7 %

3.5 %

3.2 %

2.4 %

2.3 %

2.2 %

1.5 %

10.7 %

Jiná kombinace hodnocených událostí

100 %

40,3 %

33,0 %

43,1 %

19,7 %

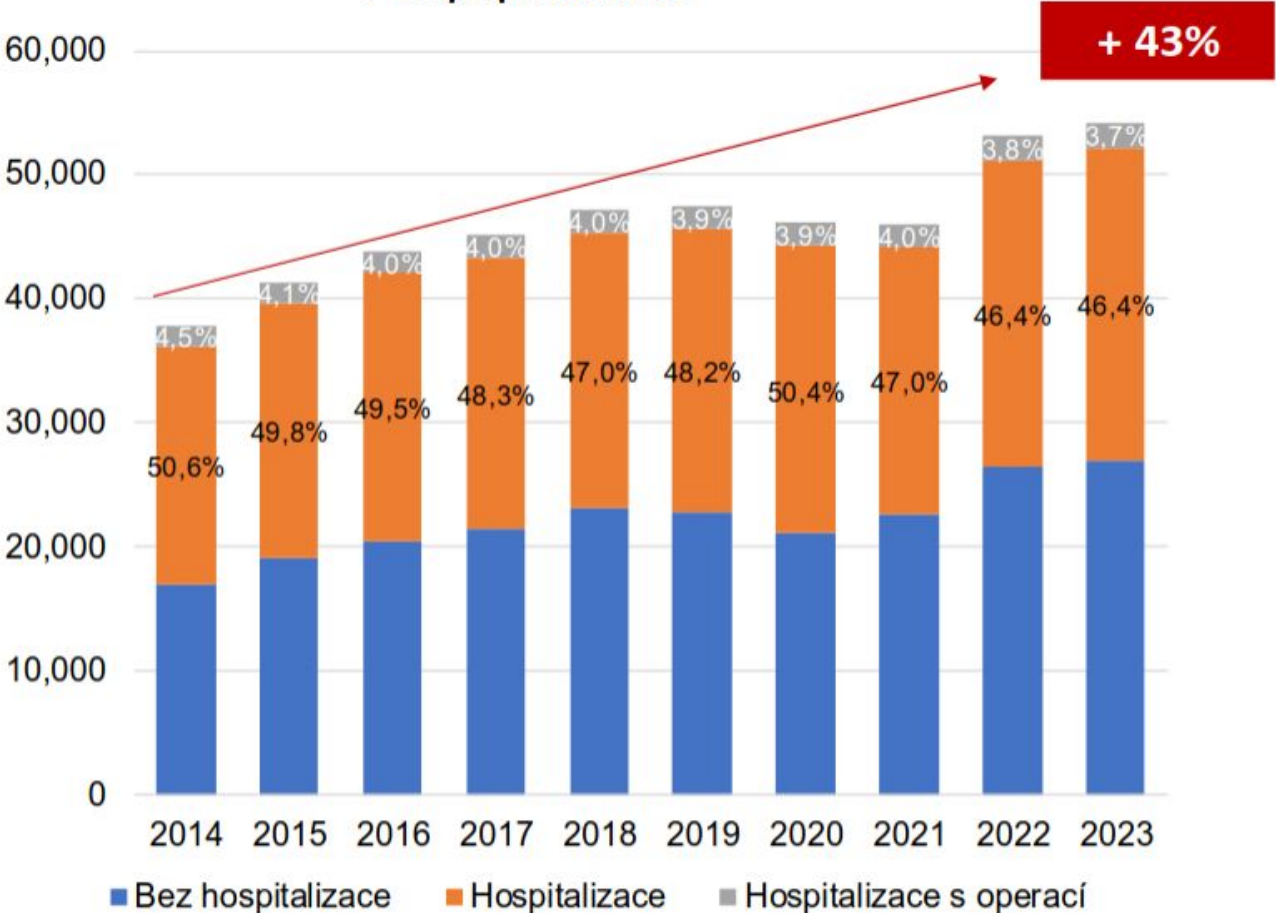
9,7 %

CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE

Pacienti pobytových sociálních služeb v péči ZZS

Zdroj: NRHZS 2014–2023; MPSV – data o pobytových sociálních službách 2014-2023

Péče po převozu ZZS

Nejčastější příčiny hospitalizace po převozu ZZS – 2014–2023

	Hlavní DG hospitalizace	
1	J18	Bronchopneumonie NS
2	N39	Infekce močového ústrojí neurčené lokalizace
3	I50	Městnavé selhání srdce
4	S72	Pertrochanterická zlomenina; zavřená
5	I63	Mozkový infarkt způsobený embolií mozkových tepen
6	A41	Sepse, způsobená jinými gramnegativními organismy
7	J20	Akutní bronchitida NS
8	E86	Snížení objemu plazmy nebo extracelulární tekutiny
9	J12	Jiná virová pneumonie
10	G40	Epilepsie – padoucnice
11	S06	Nitrolební poranění
12	J44	Chronická obstrukční plicní nemoc s akutní exacerbací NS
13	J96	Respirační selhání nezařazené jinde
14	E11	Diabetes mellitus 2.typu
15	N30	Zánět močového měchýře (cystitida)
16	J15	Bakteriální zánět plic (pneumonie) nezařazený jinde
17	K56	Paralytický ileus a střevní neprůchodnost bez kýly
18	I21	Akutní infarkt myokardu
19	K92	Jiné nemoci trávicí soustavy
20	I48	Fibrilace a flutter síní

Počet hospitalizací s úmrtím v jednotlivých letech

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet hospitalizovaných pacientů	20 895	22 280	23 489	23 663	24 056	24 757	25 068	23 440	26 691	27 190
Počet úmrtí během hospitalizace	3 011 (14,4 %)	3 792 (17,0 %)	3 766 (16,0 %)	4 096 (17,3 %)	4 119 (17,1 %)	4 359 (17,6 %)	5 822 (23,2 %)	4 971 (21,2 %)	4 952 (18,6 %)	4 615 (17,0 %)

Úmrtí klientů pobytových soc. služeb

- 11 273 osob
- = 10 % všech zemřelých
- 10 048 očekávatelných úmrtí
- tedy jen 15 % očekávatelných úmrtí je v pobyt. soc. službě
- zároveň skoro všechna úmrtí v soc. službách jsou v kategorii očekávatelných

Úmrtí klientů pobytových soc. služeb

- 11 273 osob
- 10 048 očekávatelných úmrtí
- 3 949 z nich nastane v PSS

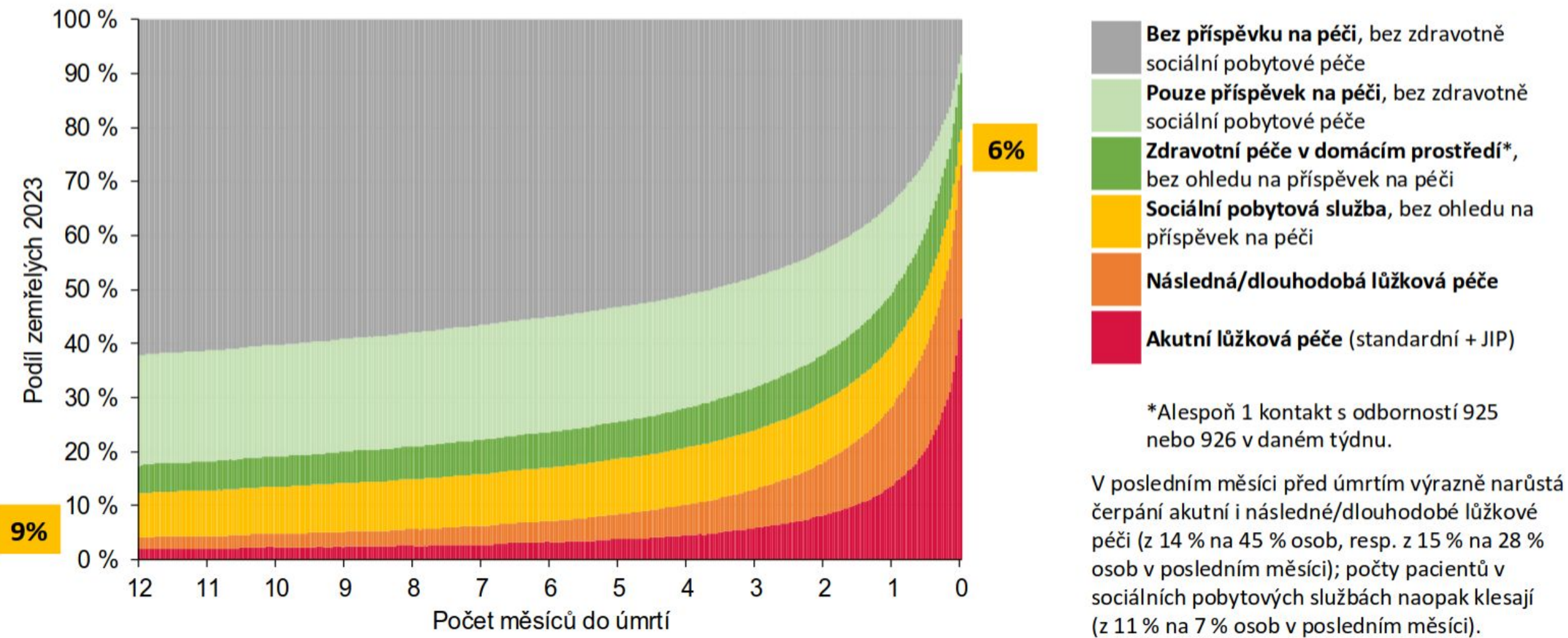
KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Očekávatelná úmrtí v roce 2023 (N = 67 249):

Podíl osob dle místa pobytu a poskytnuté péče v jednotlivých dnech posledního roku života

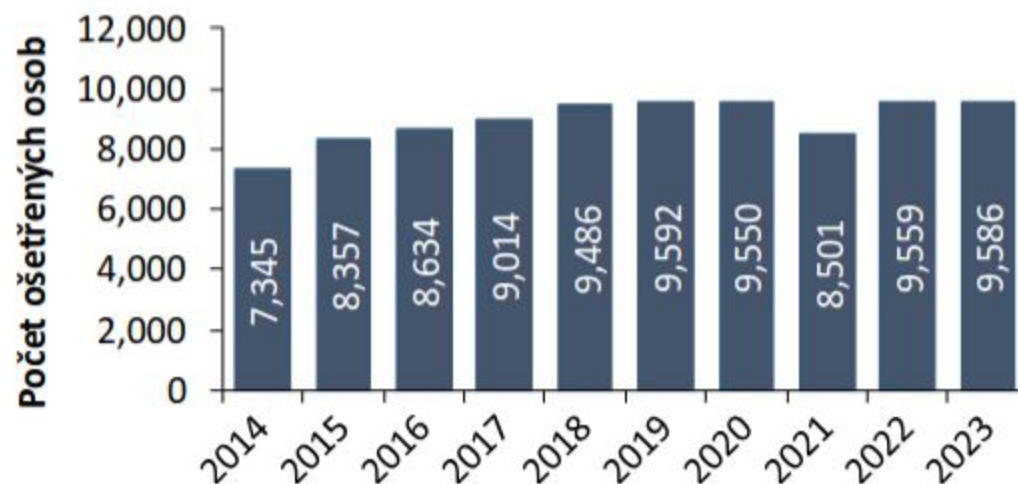
KONFERENCE

**PALIATIVNÍ PÉČE
V URGENTNÍ MEDICÍNĚ**

Výzvy a příležitosti

**Počet klientů PSS
s očekávatelným
úmrtím, u kterých
zasahovala ZZS
alespoň 3x
v posledních
6 měsících života**

Od roku 2014: +31 %

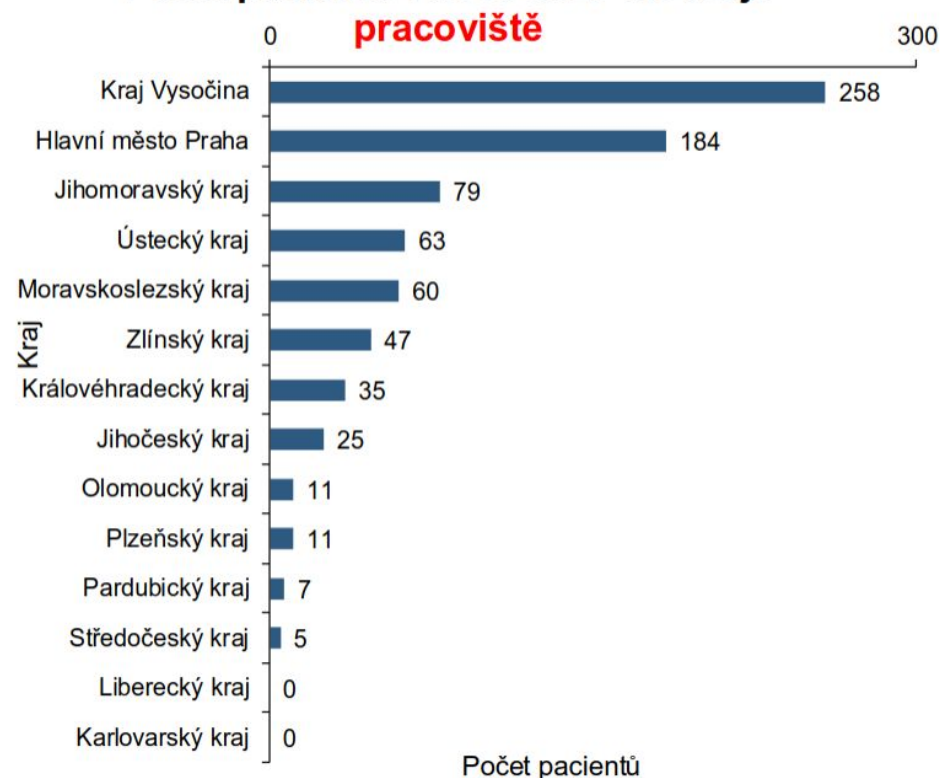

**CENTRUM
PALIATIVNÍ
PÉČE**

Očekávatelná úmrtí, jimž předchází vyšetření specialistou v oboru paliativní medicína

- Celkem 7437 pacientů (z 67.000!)
- Klienti pobytových služeb: 781 (z 10.048!)

Počet pacientů v roce 2023 dle kraje

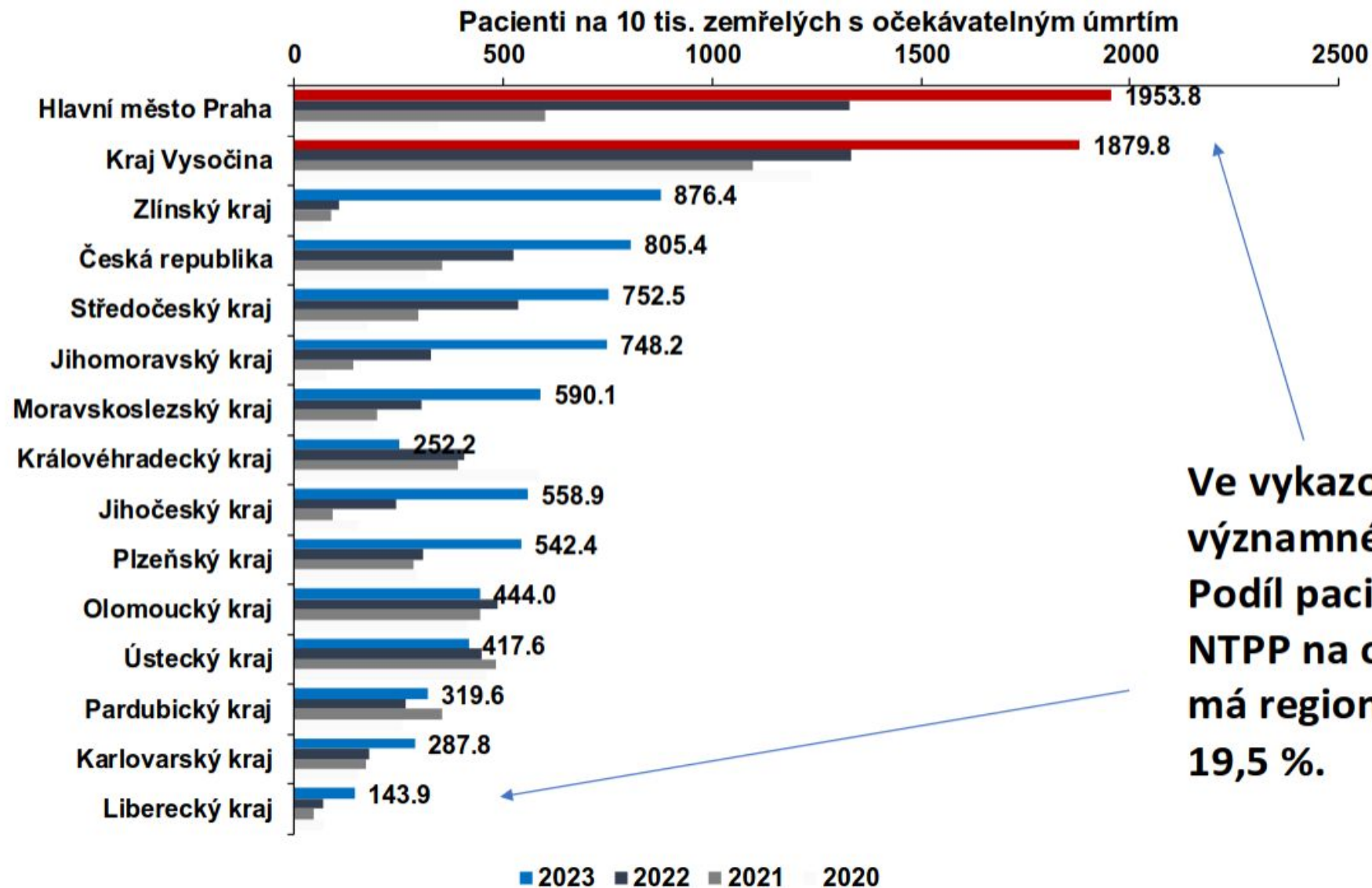

KONFERENCE

PALIATIVNÍ PÉČE V URGENTNÍ MEDICÍNĚ

Výzvy a příležitosti

Ve vykazování markerů jsou velmi významné rozdíly mezi regiony. Podíl pacientů s vykázanou péčí NTPP na očekávatelných úmrtích má regionální rozsah od 1,4% do 19,5 %.

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- září–listopad 2024
- 6 otázek + demografické údaje + možnost komentáře na závěr
- Cíl: zmapovat, jak se záchranáři a lékaři na ZZS staví k péči o paliativně relevantní pacienty, jak často se s těmito pacienty setkávají, na kolik se pro tyto situace cítí připravení, z čeho mají největší obavy atd.

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 1024 respondentů z 10 krajských ZZS
- tedy 1/3 lékařů a záchranářů těchto ZZS

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- Převládají lidé se zkušeností - celková délka praxe ve zdravotnictví i délka praxe na ZZS nejčastěji 6 a více let.
- 86 % zdravotnických záchranářů a 14 % lékařů.

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 47 % považuje paliativní péči za důležitou součást práce na ZZS;
- 39 % za spíše okrajové téma;
- 14 % za téma, které se ZZS spíše netýká.

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 5% (55) se setká s paliativním pacientem každou službu
- 25% (253) během většiny služeb
- 33% (333) zhruba každou druhou službu
- 37 % (375) spíše výjimečně

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 60% potkává zbytečný převoz do nemocnice každou druhou službu nebo častěji
- 40 % spíše výjimečně nebo vůbec

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 75 % ví, jak postupovat při poskytování péče paliativním pacientům, kteří zůstávají v domácím prostředí (i když si nejsou vždy jistí)
- 25 % se cítí spíše (nebo zcela) nepřipravení k poskytování péče paliativním pacientům, kteří zůstávají v domácím prostředí

Průzkum: Výjezdy ZZS k paliativním pacientům

- 54 % má při zajištění péče v domácím prostředí největší obavy z možného právního postihu
- významný rozdíl mezi lékaři a záchranáři - lékaři mají největší obavy z komunikace s příbuznými

(Reklamní blok)

Je paliativní péče v urgentní medicíně forenzně tenký led?

- již za chvíli v 15:00